

svspes6259fdc4

Č. j.: SVS/2016/049795-G
Vyřizuje: MVDr. Martin Beňka
Telefon: +420 227 010 128

V Praze dne 29.04.2016

všechny KVS SVS, MěVS SVS v Praze
všechny SVÚ, VÚ Hlučín, KVL, ČMSCH
MZe – Odbor živočišných komodit,
Český svaz chovatelů masného skotu,
Český svaz chovatelů holštýnského skotu,
Svaz chovatelů českého strakatého skotu,
Český svaz chovatelů jerseykého skotu

Nodulární dermatitida skotu (Lumpy skin disease)

Vážené kolegyně a kolegové, vážení chovatelé skotu,

Níže vám zasíláme několik stručných informací ohledně nodulární dermatitidy skotu neboli lumpy skin disease (dále jen „NDS“).

První případy NDS v EU byly hlášeny již v průběhu roku 2015 z Řecka. Celkem bylo nahlášeno 117 ohnisek za celý rok 2015. Jednalo se o první potvrzený výskyt uvedené nákazy v Evropě, který ale zůstal ve stínu katarální horečky ovcí (dále jen „KHO“) ve Francii a následně i v Rakousku, tedy v bezprostřední blízkosti našeho území.

V dubnu 2016 se NDS rozšířila do dalšího členského státu – Bulharska. V regionu, přes který před propuknutím nákazy projížděli kamiony se živým skotem směrem do Turecka. Vzhledem k tomu, že se jedná o nákazu přenosnou vektory a není vyloučeno další šíření této nákazy severně do střední Evropy, Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy vám zasílá několik stručných informací jak o samotné nauce, tak o opatřeních, která jsou nezbytná při potvrzení ohniska NDS.

Informace o nauce NDS

NDS je infekční, vyrážkové a občas smrtelné onemocnění skotu. Toto onemocnění charakterizují tzv. noduly na kůži a jiných částech těla, u kterých často dochází k sekundární infekci. Vnímavý je hlavně skot, méně zebu a buvol indický. Dle dostupné literatury morbidita dosahuje cca 5 – 50 %, ale mortalita je vždy nízká. Největší ztráty představuje pokles užitkovosti zvířat (dojivosti), ztráta kondice zvířat a znehodnocení kůže nemocných zvířat. Onemocnění není přenosné na člověka.

Původcem NDS je *Capripox virus* příbuzný s ovčími neštovicemi. Virus je poměrně odolný vlivům vnějšího prostředí a do těla neprostupuje neporušenou kůží nebo sliznicemi. Incidence NDS je největší ve vlhkém letním období. Nejčastější výskyt je podél vodních toků a v nížinách, což jsou místa s největší koncentrací krev sajícího hmyzu (některé duhy komárů, muchničky a bodalky), který slouží jako přenašeč (vektor) onemocnění. Přenos onemocnění je možný mezi zvířaty i prostřednictvím krmiva nebo vody kontaminované slinami z infikovaných zvířat.

Inkubační doba je 4 až 14 dnů a počáteční klinické příznaky jsou charakterizovány horečkou, slzením, nosním výtokem a hypersalivací. Březí krávy mohou zmetat. V další fázi se objevují charakteristické vyrážky, ale pouze u cca 50 % infikovaných zvířat, jak uvádí literatura. Noduly (vyrážky) jsou ohraničené, kulaté, lehce vypouklé, pevné a bolestivé. Postihují celou kůži a sliznici gastrointestinálního a respiračního traktu a sliznici genitálií. Kožní noduly jsou vyplněny pevnou, krémově šedou nebo žlutou tkání. Regionální mízní uzliny jsou zvětšené. Ve vemeni, hrudi a na končetinách vzniká edém.

Někdy dojde k sekundární infekci nodulů, což vede ke hnisání. Noduly časem ustoupí nebo vzniká nekróza kůže. Vznikají vředy, které se později hojí a zanechávají jizvy.

V rámci diferenciální diagnostiky je třeba vyloučit pseudonodulární dermatitidu skotu způsobenou herpesvirem nebo infekci bakterií *Dermatophilus congolensis*, která rovněž způsobuje vznik kožních nodulů.

Léčba NDS se neprovádí. K prevenci lze použít vakcínu. Dle informací z ledna 2016, v EU nebyla v té době registrována žádná vakcína proti NDS. V Řecku proto byla použita živá vakcína z Jihoafrické republiky. Momentálně probíhá v rámci členských států dotazování, zda je dnes v některém státě již registrovaná vakcína proti NDS. O výsledku vás budeme informovat.

V případě podezření na nákazu NDS v ČR musí být vzorky na vyšetření zaslány do SVÚ Praha, který v nejbližší době na svém pracovišti zavede metodu pro diagnostiku NDS. Proto žádáme, aby byl vždy odběr vzorků konzultován přímo z SVÚ Praha, který upřesní jaký materiál je k diagnostice nejvhodnější.

Opatření při výskytu NDS dle platné legislativy:

Jelikož k problematice NDS neexistuje žádná speciální legislativa jako je tomu například u KHO, IBR nebo TSE, ochranná a vzdolávací opatření po potvrzení nákazy vycházejí z vyhlášky č. 299/2003 Sb. o opatřeních pro předcházení a vzdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka (dále jen „vyhláška“). V případě NDS jsou to konkrétně §§ 13 až 25 vyhlášky. Do vyhlášky je transponovaná směrnice Rady č. 92/119/EHS (kromě jiného se týká vezikulární choroby prasat), na kterou se dnes odvolává veškerá legislativa EU vztahující se k opatřením po potvrzení NDS v postižených členských státech.

Na hospodářství, kde je NDS potvrzena, jsou dle § 15 vyhlášky neodkladně utracena všechna vnímavá zvířata a následně neškodně odstraněna. Nová zvířata mohou být do hospodářství naskladněna nejdříve 28 dnů po provedeném kompletním čištění, dezinfekci, dezinfekci a deratizaci.

Kolem ohniska je dle § 17 vyhlášky vyhlášeno uzavřené pásmo, které zahrnuje ochranné pásmo o poloměru nejméně 3 km a pásmo dozoru o poloměru nejméně 10 km kolem ohniska. Ačkoliv se jedná o nákazu přenosnou vektory, stejně jako KHO, uzavřené pásmo je výrazně menší.

V rámci ochranných opatření je z uzavřeného pásma minimálně zakázán přesun:

- a) Živého skotu
- b) Spermatur, vajíček a embryí skotu
- c) Čerstvého masa skotu a masných výrobků pocházejících ze skotu
- d) Kolostra, mléka a mléčných výrobků
- e) Čerstvých kůží a nezpracovaných vedlejších živočišných produktů skotu.

Krajská veterinární správa Státní veterinární správy může ve specifikovaných případech rozhodnout o výjimkách ze zákazu přesunů. Například, že přesun skotu z uzavřeného pásma je možný pouze za účelem porážky na předem určených jatkách mimo pásmo. A to z důvodu, že v samotném pásmu nejsou žádné jatka. Přičemž zvířata musí být před přesunem ošetřena proti vektorům.

V případě potvrzení NDS, lze s velkou pravděpodobností předpokládat, že ze strany třetích zemí bude následovat pozastavení veškerého obchodu s živým skotem pocházejícím z ČR. Proto je nezbytné v rámci preventivních opatření dbát na důsledné čištění a dezinfekci všech dopravních prostředků pro přesun zvířat, které vozí skot přes postižené oblasti Evropy.

S pozdravem

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel Státní veterinární správy
podepsáno elektronicky